

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Anadil bireyin doğduğu andan itibaren annesinin ve doğal çevresinin kendisiyle konuştuğu, duygu ve düşüncelerini paylaştığı, iletişime girdiği, olayları ve yaşamı anlamlandırdığı dildir. Anadiliyle bağı kesilmiş bir bireyin anlamlar dünyası parçalanır. Okul çağına gelene kadar anadiliyle bilgi üreten ve anlam dünyası oluşturan çocuklar hiç bilmedikleri bir dille eğitime zorlandıklarında, anlam dünyalarında bir çöküntü meydana gelir. Anadilde eğitimin yasaklanmasıyla, çocuğun eğitim çağına erişinceye kadar doğal çevresinden öğrendikleriyle oluşturduğu iç dil yıkıma uğrar. O ana kadar geliştirdiği kelime dağarcığı, duygu, düşünce, imge ve kavram dünyası, soyutlama becerileri bir anda silinmiş olur. Bu da çocuğun zihinsel gelişimini etkilediği gibi öğrenme yeteneğine de ciddi anlamda zarar verir. Nitekim, pedagoglar, psikologlar ve dil bilimcileri tarafından yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalar, anadil dışındaki dillerde yapılan eğitimlerin öğrenciler üzerinde ciddi olumsuz sonuçlar doğurduğunu ortaya koymaktadır. Yine birçok araştırma anadille yapılan eğitimlerin çocukların öğrenmesindeki pozitif etkilerinin ortaya koymaktadır. Diyarbakır Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü (DİSA) adına gerçekleştirilmiş “Dil Yarısı (Kula Ziman)” başlıklı kapsamlı çalışma, Türkiye’de eğitimde anadilinin kullanılmamasının yarattığı problemleri ve Kürtçe’nin eğitim dili olarak kabul edilmemesinin Kürt çocukları üzerinde yarattığı psikolojik, eğitimsel, dilsel ve toplumsal olarak negatif etkileri çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. Araştırmada öğrenciler ve öğretmenler arasında iletişimsizlik, okula ve hayata “1-0 yenik başlama” (geç kalma veya geriden başlama), sınıfta kalma ve okulu terk etme, damgalanma, yabancılaştırıcı şiddete maruz kalma, Türkçe bilmedikleri için susma gibi sorunlar tespit edilmiştir. Anadilde eğitim hakkı tüm çocukların hakkıdır bu nedenle Kürt dilinin gelişmesi, ilerleyebilmesi ve günlük yaşamda kullanılması için eğitim dili olması şarttır ve bu konuda çalışmalar yapmak devletin görevidir.

Bu bağlamda;

- 1- Başta Kürtçe olmak üzere anadili Türkçe'den farklı (Arapça, Lazca, Hemşince, Çerkezce vb.) olan çocukların anadillerinde eğitim görebilmeleri için bakanlık olarak bir çalışmanız var mıdır? Anadilde eğitime dair projeleriniz nelerdir?
- 2- Kürtçe dışında hiçbir dil bilmeyen öğrencilere okul öncesi eğitim ve ilkokul dersleri nasıl verilmektedir? Bu sınıflarda anadili Kürtçe olan öğretmenler sağlanmakta mıdır?
- 3- Ülkemizde anadili Türkçe olmayan ve anadilinde eğitim almayan çocuk sayısı ne kadardır? Bakanlığınızın buna dair bir araştırması bulunmakta mıdır?
- 4- Anadilinde eğitim almayan çocukların eğitimsel açıdan yaşadığı olumsuzlukları ortadan kaldırılması adına neler yapıyorsunuz?
- 5- Anayasadaki Türkçe dışındaki anadillere yönelik yasakların kaldırılmasına ilişkin herhangi bir çalışmanız var mıdır?
- 6- Başta Kürt halkı olmak üzere Türkiye'de yaşayan halklarının kendi anadillerinde eğitim alma hakları neden engellenmektedir?
- 7- 2023-2024 eğitim öğretim yılında bakanlığınıza bağlı okullarda Kürtçe öğretmeni sayısı kaçtır? Bu kadronun artırılması için yapılan çalışmalar nelerdir?
- 8- Yurttaşların kendi anadillerinde eğitim alma hakları Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde belirtilmesine rağmen bu hakkın Anayasa ile sınırlandırılması hak ihlali değil midir?